



Arról, hogy mi... A filozófia filozófiája

Az Eötvös József Collegium 20 éves Filozófia műhelyének jubileumi konferenciája

Február 13–15.

Eötvös József Collegium
1118 Budapest, Ménesi út 11-13.

A filozófia a 19. század első harmadától alapvető változásokon ment keresztül, melyek gyökeresen átformálták természetét és a róla alkotott elképzeléseinket. A felvilágosodás a filozófia egységességének ambiciózus ígérletét hordozta magában. Hamarosan azonban nyilvánvalóvá vált, hogy az egység elérése inkább vágy, mint realitás; a szerep, amelyet a felvilágosodás filozófiája magára vállalt, túlzónak és elhibázottnak látszott. A 20. század politikai, társadalmi, gazdasági és ökológiai kataklizmái csak még jobban elmélyítették a filozófia hosszú 19. százada által felszínre hozott paradoxonokat. Végérvényesen megingatták a meggyőződést, mely szerint a filozófia képes racionális diskurzus keretei közt megragadni a fellépő problémákat, és a világot mint egészt állítani elénk.

Napjainkban mind égetőbben merülnek fel a kérdések: milyen szerep jut az egyre fragmentáltabbá és specializáltabbá váló filozófiának e globalizált, válságtól sújtott és gyorsan változó korban? Lehetséges-e egyesíteni az egymással élesen szembenálló filozófiai tradíciókat? Szükség van-e erre egyáltalán? Van-e a filozófiának a pusztán szaktudományos kérdéseken túlmenő tétje? Kinek a filozófiája az a filozófia, amelyet az egyetemeken tanítanak: ki érezheti a sajátjának, és kitől idegen? Van értelme korszerű és korszerűtlen filozófiáról beszélni? A holnap filozófiája egy kontemplatív, elméleti szakdiskurzus, vagy egy más tudományterületekkel szervesen összefonódott, a társadalmi változásban aktív szerepet játszó tevékenységforma? Hogyan határozhatnánk meg, pontosan *mi* számít filozófiának, *ki* számít filozófusnak ma, és ki holnap? Milyen tényezők alakítják napjainkban a filozófia természetét és fogják alakítani a jövőben? És végül: van-e egyáltalán jövője a filozófiának?

A konferencia ezekhez hasonló kérdésekre keresi a választ. Jelentkezni 20 perces előadásokra névtelen bírálatra előkészített 2000 karakter hosszú absztrakt vagy legfeljebb 8000 karakter hosszúságú cikk leadásával lehet az arrolhogymi@gmail.com címen. **A jelentkezési határidő 2014. november 24.** A kísérő e-mailben szerepeljen a jelentkező neve, anyaintézménye és hallgatók esetében képzési formája. A jelentkezőket 2015. január 19.-ig értesítjük. A konferencia nyelve magyar és angol.

Szekciók

A konferenciát **Sutyák Tibor** előadása nyitja, és **Ludassy Mária** előadása zárja.

1. Mi a filozófia?

Plenáris előadó: Nenad Miscevic; **Szekcióvezető:** Erdélyi Ágnes

Van-e, és egyáltalán kell-e hogy legyen a filozófiának definíciója? Közös nevezőre kell-e hoznunk a széthúzó filozófiai tradíciókat, egységes diszciplínát kell-e létrehozunk – vagy épp a specializáció a progresszív tendencia? Létezik-e sajátosan filozófiai kérdésfeltevés, vagy a 20. század azon irányzatai járnak jó úton, amelyek filozófia és művészet, vagy filozófia és természettudomány között nem látnak éles határt? Mi a filozófia célja? Van-e ilyen, és kell-e hogy legyen egyáltalán? Aktuálisak-e a filozófiatörténet és teoretikus filozófia, a kontinentális és analitikus filozófia kategóriái?

2. A filozófia módszere

Plenáris előadó: Tózsér János; **Szekcióvezető:** Szalai Judit

Létezik-e a filozófiának sajátos módszere? A kortárs filozófiában bevett módszerek megállják-e a helyüket, vagy revízióra szorulnak? Mit kezdünk a kísérleti filozófia kihívásával? Megalapozható-e a filozófiai vizsgálódások ésszerűsége?

3. Ki a filozófus?

Plenáris előadó: Nemes László; **Szekcióvezető:** Zvolenszky Zsófia

Melyek a filozófia mint szakma sajátosságai? Kik és hogyan válnak, válhatnak filozófussá? Milyen okai és következményei vannak a nemi és etnikai egyenlőtlenségeknek a filozófia tanszékeken? Lehetnek különböző filozófiáknak különböző standardjai arra nézve, hogy ki számít filozófusnak? Lehet-e valaki filozófus az akadémián kívül? Lehet ma valaki politikus filozófus? Vallásos filozófus? Mi a különbség bölcs, filozófus és ezoterikus tanító között?

4. Mi a filozófiatörténet?

Plenáris előadó: Boros Gábor; **Szekcióvezető:** Schmal Dániel

Mi a szerepe és jelentősége ma a filozófiatörténeti kutatásoknak? Volt-e valaha autentikus filozófiatörténet, vagy ezt is „a győztesek írják”? Van-e értelme olyan fogalmakat használni a filozófiatörténetben, mint „racionalizmus”, „empirizmus” vagy „idealizmus” és „materializmus”? Ha igen, milyen keretek közt? Kinek a szempontjait érvényesítik a „mainstream” (egyetemen és középiskolában tanított) és az „alternatív” filozófiatörténetek? A nyugati filozófia története a filozófiatörténet, vagy a filozófia csak egységben kezelhető, esetleg ennél kisebb egységeket kell alkalmaznunk? Van az analitikus és/vagy a kontinentális filozófiának önálló története, vagy mesterkélte ez az elkülönítés? Több-e a filozófiatörténet, mint egykor élt gondolkodók katalógusa?

5. Mitől lesz filozófiai egy mű?

Plenáris előadó: Schwendtner Tibor; **Szekcióvezető:** Darida Veronika

Mitől válik egy írásmű – legyen az könyv, esszé vagy dialógus – filozófiai művé? Vannak fel nem ismert filozófiai művek? Lehetséges-e a filozófiai művek létrehozása nem akadémiai műfajok keretein belül? Például lehetséges-e, hogy művészi alkotások, szónoki beszédek vagy cselekvések váljanak filozófiai művé? Mennyiben befolyásolja a filozófiai mű tartalmát a műfaja és formája? A filozófiai mű mennyiben a szerző és mennyiben kora alkotása? Kinek a nyelvén és kihez szól a filozófia?

6. Filozófia és politika

Plenáris előadó: Bagi Zsolt; **Szekcióvezető:** Pogonyi Szabolcs

Mi politika és filozófia viszonya? Van politikamentes filozófia és filozófiamentes politika? Van-e a filozófiának társadalmi küldetése? Lehet értékmentes tudomány a filozófia? Mi a különbség filozófia és ideológia között? Lehetséges állami filozófia, létezik udvari filozófus? Létezik morális értelemben „jó” és „rossz” filozófia?

7. Filozófia és tudomány

Plenáris előadó: Laki János; **Szekcióvezető:** E. Szabó László

Milyen kapcsolat fűzi a filozófiát a többi akadémiai diszciplínához, humán- és természettudományhoz? Folytonos-e a filozófia a tudománnyal? Szükséges-e a filozófia számára, hogy tudományossá váljon, vagy épp ellenkezőleg, a filozófia szemben áll a természettudománnyal, esetleg kiegészíti?

8. Filozófia és élet.

Plenáris előadó: Réz Anna; **Szekcióvezető:** Steiger Kornél

Vajon a filozófia csakugyan elszakadt a mindennapi élettől? És ha igen, ez vajon probléma, vagy épp a filozófia nagykorúságának jele? Szükség van-e arra, hogy akár a közoktatás, akár más csatornák révén a filozófia hangsúlyosabb szerephez jusson a közgondolkodásban? Mivel tud hozzájárulni a filozófia az emberi élet jobbításához? Lehetséges és szükséges-e megreformálni a filozófiát, hogy megfeleljen a 21. század követelményeinek?

On what it is...

The philosophy of philosophy

13-15 February

Eötvös József Collegium
Ménesi út 11-13., Budapest, Hungary

Since the first third of the 19th century philosophy has undergone fundamental changes that radically transformed its nature and the way we think about it. Though the Enlightenment had held out the prospect of the unity of philosophy, by this time it became clear that this unity was more of a wish rather than reality, and the task the philosophy of Enlightenment undertook appeared to be far too ambitious and misguided. The political, social, economical and ecological calamities of the 20th century deepened the paradoxes disclosed by philosophy's long 19th century even more. They irrevocably undermined the belief that philosophy is able to deal with its problems within the framework of rational discourse and present us the world as a whole.

Today the questions concerning the foundations of philosophy are becoming more and more pressing. What kind of role can philosophy play in our globalized, rapidly changing age that seems to be in crisis constantly? Is it possible or even desirable to unite the bitterly opposed philosophical traditions? Does philosophy have a goal beyond merely answering scholarly questions? Whose philosophy is academic philosophy; who can think of it as their own, and to whom is it completely alien? Is it meaningful to talk about timely and untimely philosophy? Is the philosophy of tomorrow a contemplative, highly theoretical dialog among academics, or an essentially interdisciplinary activity that plays a formative role in bringing about social change? How can we define *what* counts as philosophy and *who* counts as a philosopher today, and tomorrow? What forces shape philosophy now and in the future? And finally: is there a future to philosophy at all?

In this conference, we seek to explore these questions understood in the broadest possible sense. We invite submissions of long abstracts of around 600 words or papers of around 3000 words for presentation in 20 minutes on any topic related to metaphilosophy. Submissions from students and young academics working within all traditions of philosophy are encouraged. Please send submissions prepared to blind review to arrollhogymi@gmail.com by 24 November 2014. In the cover letter please include your name, institutional affiliation and status (e.g. graduate student, post-doc etc.). Presentations will be delivered in English or in Hungarian. Successful applicants will be notified by 19 January.

Possible topics include, but are not limited to the ones listed under the tentative panels.

Panels:

Opening talk: Tibor Sutyák; **Closing talk:** Mária Ludassy

1. What is philosophy.

Keynote speaker: Nenad Miscevic

Chair: Ágnes Erdélyi

Does and should philosophy have a definition? Should we bring the divergent traditions to a common ground and create a unified discipline? Or should we instead promote specialization and fragmentation within the discipline? Are there questions unique to philosophy, or those movements of the 20th century are on the right track that do not recognize a clear boundary between philosophy and art or philosophy and science? Is there, and should there be, a purpose of philosophy? Are the categorical distinctions of history of philosophy and theoretical philosophy, continental and analytic philosophy meaningful?

2. The method of philosophy.

Keynote speaker: János Tózsér

Chair: Judit Szalai

Does philosophy have a special method? Are the methods used in contemporary philosophy adequate or do they need to be revised? How are we to think about the challenge of experimental philosophy? Can the rationality of philosophical inquiries be grounded?

3. Who's a philosopher?

Keynote speaker: László Nemes

Chair: Zsófia Zvolenszky

What is special about the profession of the philosopher? How can one become a philosopher? What causes the gender and racial inequalities in philosophy departments and what are their consequences? Can different philosophical traditions have different standards as to who counts as a philosopher? Can someone be today a philosopher outside of the academy? Can someone be today an activist philosopher? What is the difference between the philosopher, the sage, and the spiritual leader?

4. What is history of philosophy?

Keynote speaker: Gábor Boros

Chair: Dániel Schmal

What is the role and significance of inquiries into the history of philosophy? Had there ever been an authentic history of philosophy, or it is also 'written by the victors'? Is it meaningful to use such

notions in the history of philosophy, like ‘rationalism’, ‘empiricism’, ‘idealism’, ‘materialism’? If so, under what constraints? Whose perspectives are embraced in the ‘mainstream’ histories of philosophy (the ones taught at high schools and universities) and in the ‘alternative’ ones? Is the history of Western philosophy ‘the’ history of philosophy, or philosophy can only be treated as a unity, perhaps we have to approach trends on a smaller scale? Do analytic and continental philosophy have their own history, or is this distinction artificial from the historic point of view? Is history of philosophy anything over and above the catalogue of great dead philosophers?

5. What makes a work philosophical?

Keynote speaker: Tibor Schwendtner

Chair: Veronika Darida

What makes a work - be it a book, an essay, or a dialog - philosophical? Are there any unrecognized works in philosophy? Is it possible to create works in philosophy that do not fit any academic genre? For example, is it possible that works of art, public speeches, or actions become works in philosophy? To what extent is the content of a work in philosophy influenced by its form and genre? Are philosophical works the product of their author or rather their age? To whom and in whose language does works in philosophy speak?

6. Philosophy and politics

Keynote speaker: Zsolt Bagi

Chair: Szabolcs Pogonyi

What is the relationship between politics and philosophy? Is there philosophy without politics and politics without philosophy? Does philosophy have a social mission? Can philosophy be a value-free area of scholarship? What is the distinction between philosophy and ideology? Is there such a thing as national or state philosophy and court philosopher? Can a philosophy be morally ‘good’ or ‘evil’?

7. Philosophy and science

Keynote speaker: János Laki

Chair: László E. Szabó

What is the relationship between philosophy and the rest of the academic disciplines? Is it continuous with science? Is it necessary for philosophy to become a “rigorous science” or, on the contrary, it is opposed to science? Or maybe they complement each other?

9. Philosophy and life

Keynote speaker: Anna Réz

Chair: Kornél Steiger

Has philosophy really lost contact with everyday life? And if it has, is this a problem or a sign of the maturity of the discipline? Should philosophy be more present in public life? Should we enhance

philosophical thinking in our day to day lives either through public education or other means? How can philosophy contribute to the amelioration of human life, and advancement of public good? Is it possible, or even necessary, to reform philosophy so that it fits the demands of the 21th century?